

Június 20-kán.

E lap megjelenik minden nap estve, vasárnapot kivéve.

Előfizetés mai naptól december végeig Budapesten házhordással 5 fr., vidékre postán borítékban 6 fr. p. p.

Hónapos előfizetés csak helyben, s a hónap első napjától kezdve fogadtatik el.

Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban (Országút Kúnewalderház) és minden postahivatalnál.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp.

Egyes szám ára 3 kr. pp.

Pest június 21.

Ha az embernek valahogy egy pár külföldi, tulajdonképen osztrák lap jut kezébe, elolvassván azt, nem határozhatja el magát, ne vessen-e vagy boszankodjék.

Minden lap, minden hasáb, minden betű tele van muszkákkal.

Olvassuk, hogy Posonyban ilyen olyan nagy-szerű Verbrüderung tartatott, hogy Olmützbe két compánia orosz behúzódott, s hogy a többi majd azután jó, hogy Gödingbe 4 ezer portio széna lett megrendelve, hogy Prerauba három bataillon muszka gyalogság berukkolt, egyik zászlóalj azonban visszament, de két nap mulva megint ott termett.

Szóval nincs nyugoti határszéleink felé fekvő osztrák város, hol a muszkákat az emberek meg ne bámulták volna.

A bécsi spieszburger azon tanakodik, hogy a császár Haynau Feldzeugmeistert leteszi, s a fővezértséget Paskevicsnek adandja.

Bécsben két muszka császárfiók nagy pompával fogadtatik, mire a vénasszonyok legfőlkötösbike a Közlöny már bizonyosnak hiszi, hogy e két romanoff ivadék vezéri szerepet viend.

És utójjára mi a láttatja ezen temérdek muszkaságoknak?

Posonyban mondják vagy egy rakás belőlök, egy másik csapat Árvamegyében eszi a zabkenyeret, ha kap.

Legujabban pedig midőn a muszka ministerium a külföldi udvaroknál levő meghatalmazottait az interventio létrejöttéről tudósítja, oly tartózkodólag beszél, hogy ha az ember a kérdéses okirat szavain el akarna indulni, hinnie kelle-ne, hogy a muszkák teendője Ausztriában nem több, mint elfoglalva tartani Gallicziát, Morvát s tán Csehországot, hogy azalatt a császáriak minden erejüket Magyarországra hozhassák.

Annyi bizonyos, hogy ha a muszka interven-

tiót a szó teljes értelmében kellene vennünk, az-óta több jeleit látnók ezen lépésnek.

Austria sürgetné és sietetné az ügyet, s éj-szak teljes mozgásban volna.

Mert történetesen Muszkaország sincs ám azon állapotban, hogy osztrák sógora kedvéért 80,000-nyi sereget hozzon elő.

Ott van Lengyelország, honnan egy katonát sem hozhat ki, sőt tekintve a mozgalmas időket, inkább vinnie kell oda, mint onnan kihoznia.

A mit tehát hoz, azt messziről kellene hozni. Ez pedig nagyobb munka, mintsem mit a jó szomszéd szép szeméért a királyok megtenni szoktak.

Ugy látszik tehát, Muszkaország ide engedte csapatainak azon részét, mellyel ő nyugoti határai felé mindig manoevrozni szokott.

Ezekkel pedig elbánunk valahogy.

Harezi tudósításaink a nyugoti határszélekről épen azon alakot vették fel, mellyet viseltek a múlt év vége felé.

Ott is mindig győztünk, ott is csudákat tettek egyes huszárok, akkor is beszéltek, minő gyáva az ellen, hogy nagyobb rész örömmel pártolna hozzánk s a t.

Végre azonban, midőn Windischgraetz bejött, az ujoncz és számra nézve az ellenségénél hasonlíthatlanul kisebb hadsergünk olly sebesen vonult vissza, hogy zászlóaljaink vissza sem néztek az ellenség felé.

A mit a hivatalos tudósításokból mostanában olvasunk, szakasztott utónyomatai azoknak az Ordódi, s mit tudom én miféle vitéz tetteknek.

A csornai ütközetet ide nem értjük.

A többiben az látszik ki, hogy aligha nagyon vertük meg a németet. Vagy legalább, ha a német elbeszéli Bécsben, hogy az osztrák sereg minő vitézséget fejtett ki, nem fog olly nagyot hazudni, mint a millyet különben szokott.

Ha azt olvassuk, hogy mi a németet visszanyomtuk, azonban a tulnyomó erők érkezéttel visszavonultunk, azonnal értjük, hányat ütött az óra.

A tulnyomó erők megérkezéttel tulajdonította Austria is, hogy a Tiszától a Vágig kergettetett.

Sajnálattal kell megvallani, hogy hivatalos tudósításaink szerkezeti mesterségét az osztrákoktól meglehetősen megtanultuk.

Az alvidékről egy szót sem olvasunk még mindeddig. Mintha minden a legjobban volna.

Tegnap ígértem, hogy a cultusministeriumnál történet igazolásokról is egy pár szót szólok.

Előre azonban megmondom a kutfőt. Egy olly hivatalnok, ki Budapesten maradt s szolgált Windischgraetz alatt, Horvát minister által aztán szerencsésen igazoltatott és egy ollyan, ki a kormányt Debreczenbe követte, öt hónapig csekély fizetésért, alárendelt helyzetben ott dolgozott, most azonban Laupassot kapott, e két cultusministeriumi hivatalnok beszélgetett tegnap a gőzösön, Buda és Pest között s a közöttük szövődött beszélgetést történetesen végig hallgattam.

— Kedves Horácom, mondá egyik, te ugyan szerencsésen jártál. Szólj, kiadták-e fizetésedet?

— Oh édes Virgilem! nagyon dicső történet. Szolgáltam Havas ő excellentiájánál s fizetésemet kiadatta. Azonban azon ürügy alatt, hogy a magyarok által adott fizetési ivemet elvesztém, ujat kértem s felvett fizetéseimet abba jegyeztetem be.

— De mirevaló volt ez?

— Mindjárt megérted. Most eljön Horvát, igazol. Elémutatom ivemet, természetesen amaz elsőt, abban persze nincs semmi nyoma a németektől vett fizetésnek s kiadatják nekem az elmaradt (?) fizetést marciuson kezdve. Oh barátom, nagyon együgyü ember ez a minister!

— Én kedves Horácom, elmenék Debreczenbe, pedig akkor csak fizetéstelen gyakornok voltam. Ott 400 pengő fizetésbe estem; a kormány-nal híven ott maradtam, s midőn feljövök, tudatják, hogy nincs több üres hely számomra.

— De ugyan mi lehet ennek oka?

— Nem egyéb, mint hogy kálvinista vagyok, ez a minister pedig nagy pápista.

— Annak magam is láttam nyomait. Most uj kinevezéseiről sokat beszélnek irodánkban. Ugy hallom, mind egy szálíg papokat akar alkalmazni az üres helyekre. Egy némellytől azt hallám, hogy még a pápistát sem felette szereti, ha nem pap, de már az rágalom. Hisz én is ilyen vagyok, s engem mégis mindamellet, hogy nagyon gutgesinnt vagyok, igazolt. Egyébiránt nálunk most három osztálya van a hivatalnokoknak. Egy, a kik szolgáltak az ugynevezett ellenségnek s most igazoltattak, mert a ministernek ugy tetszett; más, a kik szolgáltak és nem igazoltattak, mert a ministernek nem tetszett; harmadik, a kik nem szolgáltak és mégis elküldettek, mert nem hisznek az ostyában.

Itt kikötött a hajó s a beszélgetés megszakadt.

Sajnáljuk, hogy a neveket a hivatalnokok e három osztálya szerint nem hallottuk, mert személyesen őket ismerni szerencsések nem lévén, az olvasót is neveik közlésének épületes örömben nem részeltethetjük.

A cultusminister urnák, kivált egy forradalmiak, kissé jobban körül lehetett s kellett volna nézni a széles veres övü és infulás urak után is, hogy valljon mi lett belőlök, a hazának e szeretetreméltó gyermekeiből.

Mi nem tudjuk, hogy az ország primásának, a buzgó és szent Hám Jánosnak vagyonával mi történt, mert a Közlöny hivatalos lap lévén, nem ér rá efféléket közleni. De azt (Eger táján lévén otthon) tudjuk, hogy Lonovichra még nem mondatott ki e név: hazaáruló. Pedig ha valaki, ő meg szolgálta reá. E sima arezu excellenciás ur, szentes lelkét átadta gazczélokra eszközül, s csak annyiban különbözött Hám Jánostól, hogy ez hitványsága mellett még számár is volt, Lonovich pedig okosan rejtekben sunnyogó róka.

És mi valóban csodáljuk, ha a mostani cultusminister még némi kegyelettel tud viseltetni e „vir egregius et praeclarus“ iránt. Hisz Horváth keményen irt a Közlönyben azon alávaló és lélekvesztegető papi közrendelet ellen, mellynek egyik hőse a kedves hasaeskáju Lonovich volt.

Illy emberek iránt viseltetik nem csak elnézéssel, de kényeztető kedvezéssel egy minister, ki forradalmiak tartja s mondja magát.

És ha valamely mezőn volna alkalma, most a nép szent harca folyta alatt egy ministernek forradalmiak lenni — bizonynyal épen a cathapság az. Nehéz tőke ugyan, de Horváth azon szerencsés helyzetben van, hogy maga is a főpapság tagja lévén, tőle a tán kedvezőtlennek látszó rendeletet is felveszik azok az átkozott szörcsuhás emberek, kik ugyanazt, sőt szelidebbet is egy világitól érdekeik kijátszásának és elfogadhatatlannak tartották volna.

Igaz hogy Horváth helyzetének kellemetlen oldalai is vannak, ha nem nagyon erős lelkü s szilárd és határozott szellemü.

Neki kellene a ministerelnöki beszéd három pontjai jelképe s példányává lenni, hogy azon papság, melly eddig zsoldos hatalom bérszolgája volt, legyen republicanus, a papság, melly a hivatali aristocratiának, bünökkel fájdalom nagyon öszvekött és legszennyesebb nemével volt elborítva, legyen a népé, a népért és a nép által democrata; és végre a papság, melly setét tudatlanságban kereste bagolyéletének s hiveinek az üdvöt, legyen a világosság és forradalom fáklyahordója, valamint forradalmi, republicanus és democrata a cultusminister.

(Vagy legalább az a neve.)

Ennyit az igazolások kérdéséről. Bár egy lélekzet alatt az ujon kinevezett hivatalnokokról is irhatnék s itt ujra csudálatos dolgok merülnének főleg Csányinál föl. — De hagyjuk ezeket.

Végre egy ismerősünk kívánatára megváltoztatjuk aláírás betűnket s lesz belőle

Z.

Egy szó a pesti vésztörvényszék ügyében.

Hogy mind a kormány mind az egyes hatóságok és törvényszékek működősei a nagy közönség ellenőrsége alatt álljanak, igen kívánatos dolog: s ezért a „Marcius 15.“ című újságlapnak legközelebb megjelent némely cikkei, mellyek a pesti vésztörvényszék eljárását bírálgatták, csak köszönetet érdemlenek, de más részről, midőn a saját legszebb hivatátát teljesíti, szükséges, hogy igazságos is legyen, s a közvéleményt tévutra ne vezesse. Illy elvből indulván ki, szerettem volna, ha a „Marcius“ levelezője a pesti vésztörvényszék elnökének a közvádóvali összekochezását s a hallgatóság elégületlenségét tárgyalván, egyuttal azt is megemlíti, hogy ez eset nem velem, a pesti törvényszék eddigi rendes elnökével, hanem helyettesemmel történt, mert betegségem miatt már 10 nap óta az ülésekben részt nem vehetvén, épen nincs kedvem másért akárminő felelősséget magamra vállalni. Mi pedig a pesti vésztörvényszéknek megrótt eddigi eljárását illeti: ismét ohajtottam volna a tudósító által elősoroltatni azon vádlottakat, kik halálos büntetést érdemltek, s mégis feloldoztatnak. Hiszen nyilvánosan tárgyalatván minden, semmi nehézség nincs benne, hogy mind a vádak mind a bebizonyító tanuvallomások és okiratok hirlapilag közöltessenek. És ha csakugyan volt egyén, ki a törvény legnagyobb szigorát megérdemlette és mégis felmentetett azon okból, mert egy hang nem járult a többség nézetéhez, ugy véleményem szerint a többséget kártoztatni, s felelősséget az ártatlanok nyakára tolni akarni, mind az igazsággal mind a méltányossággal egyaránt ellenkezik. Nem is segíthetni e bajon, ha százszor feloszlatják is a törvényszéket; gyökeres orvoslás e tárgyban csak az leend, ha a tudvalevő „Határozat“ a jövő országgyűlésen ujjal át fog dolgoztatni, mert bizony ebben sok hiány van, s adandó alkalommal én sem kérendek tapasztalásból merített észrevételeimmel előállni.

Fényes Elek.

A középponti vasut igazgatási kérdése.

Az Esti lapok junius 14-kéről kelt számában, Y aláírással egy cikk jelent meg, melly párvonalba állítja az ó-budai hajógyár és a középponti vasut társulati két vállalat igazgatására vonatkozó ministeri rendeletet.

A ministeri rendeletet érdeklőleg, egyelőre szót sem emelnék, ha a cikkíró igazságos és ildomos nézpontról huzza a párvonalat.

A cikkíró ugy, miként indokolja az álladami kezelés alá vett hajógyár igazgatásának visszahelyezését a társulati igazgatóság kezébe; s aztán ugy, miként nem indokolja — noha az okokat nyílt vallomása szerint tudja és ismeri (?) — hanem csupán távolról gyanusítólag hazafias ihletű sententiákban támogatja a vasuti igazgatóság irányában kibocsátott, a fenebbivel épen ellenkező tartalmu ministeri rendelet helyességét és szükségességét: szerettem hinni, belátásán sőt ta-

lán még sejdítésén kívül is olly rhetorikai figurát talált ezikkében alkalmazni, melly a legkedvezőbb értelmezéssel, a középponti vasut igazgatóságát hazaellenes irány, sőt hazaellenes tények gyanuja vádjával terheli.

Ennek elhallgatása árnyat vetne az igazgatóság ismert hazafias lelkületére, főleg azon tisztelt olvasók előtt, kik annak egyes tagjait és a vaspálya viszonyait közelebről nem ismerik.

De nézzük hát a két vállalat párvonalba tetelének Y ur által felállított alapját.

Ugymond ő: „Az ó-budai hajógyár, melly egyik ága a dunagőzhajózási társaság tulajdonának, olly egyesület tulajdona, mellynek részvényesei jobbadán külföldön az ellenséges osztrák tartományokon kívül léteznek. S miután a magyar kormány nem tapasztalta, hogy ezen intézet igazgatósága valamit tett volna a nemzeti ügy s kormány rendelete ellen, ugyan mi indokolta volna az elfoglalást vagy a lezárólást?“

Itt a nyájas olvasónak nem akarva is ama gondolatra kell jőni: Minthogy a vasuti igazgatóság föloszlatott, bizonyosan a nemzeti ügy s kormányrendelete ellen kellett vétenie.

Azonban nem is szükség illy természetes következtetéssel kivonni ezikkiró ebbeli ítéletét, nyíltan kimondja azt következő szavaiban:

Nekünk jogunk van követelni, hogy a hazában minden intézetek ügyünk érdekében működjenek, ellenségeinknek önkénytes szolgálatot ne tegyenek, segítyt ne nyujtsanak. Ha valamely intézet ez ellen tesz, joga van a statusnak, kötelessége a ministeriumnak akkép intézkedni, hogy ez ne történhessék. Ezen korlátokon belül nincs joga a statusnak egy társaságot tulajdonából kivétkeztetni, embereit szétkergetni, hivatalnokait feloszlatni.“

Ezek értelmében tehát, midőn ezikkiró a vasuti igazgatóság feloszlatását helyesli, egyszerűen ugyanakkor nyíltan bevallja, hogy azt tenni a minister urnák kötelessége volt, mert az igazgatóság ama korlátokon túl terjeszkedett, ügyünk érdekében nem működött, sőt az ellenségnek szolgálatot tett.

Ez legegyszerűbb logikai corollariuma Y ur párvonalának; mert máskülönbén saját bevallása szerint nem lehetne joga a statusnak egy társaság organumait feloszlatni.

Ámde, midőn ekként constatiroznám Y ur ítéletét, szavánál fogom s komolyan felhivom annak bebizonyítására.

Illy ítéletre hiszem a ministerium sem gondolt, mert a magyar vasut igazgatóság épen a magyar kormánynak egyenes kifolyása. Azon igazgatóság ez, melly csak mult évi julius hónapban a magyar ügy diadala következtében közbizalommal választott 5 évre a társulati alapszabályok szerint a részvényesek közgyűlésén. Azon igazgatóság ez, melly feladatul tüzte az egész intézetet megmagyarosítani, a minthogy számos idegenek helyét magyar mérnökökkel be is töltötte. Azon igazgatóság ez, melly a vasutnál több visszaéléseket kipuhalt és több hiányokat felfedezett. Azon igazgatóság ez, melly a vasut kezelését reorganisatióját megkezdte, s rövid idő

alatt be is végzendette volna. Azon igazgatóság ez, mely a részvénytársulat tökéletes bizalmát bírja. S végre azon igazgatóság ez, mellynek tagjai hazaszeretetükről rég ismeretesek, s mellyet Windischgräcz, hiszem, csak ez oknál fogva oszlatott fel.

Ki nem ismeri Ilkei Sándort a magyar kormány alatt az álladalmi javak volt kormányzóját, a mindig szilárd lelkületű s törhetlen következetességgel jellemzett szabadelvű férfiut? Ki gyanusíthatná csak távolról is Ulmann Bernát mostani buzgó honti alispánt, vagy Ulman Sámuel és Copelli urakat, vagy a haza java előmozdításában szűk körében évek óta szép sikerrel esüggedetlenül fáradozó Beszédes urat? kinek határt nem ismerő buzgalma állítá rögtön helyre legujabban Esztergannál a Dunán általi közlekedést.

Ürményi a volt koronaőr, elnöke a vasuti igazgatóságnak, Pestről elvonult ugyan, de bizonyosan nem azért, mert a nemzeti kormány alatt elnökséget viselt a vasuti igazgatóságnál, nem is azért, mert Windischgräcz őt is megszüntette volt.

Ziesi a statustikár és alelnöke a vasuti igazgatóságnak a magyar kormány alatt legkevesbé sem folyt a társaság ügyeibe, többnyire külföldön tartózkodott. Különben, ha ezt okul állithatnók fel a vasuti egész igazgatóság megszüntetésére, akkor a közl. ministerium volt egész személyzetét is meg kell változtatni, mert Ziesi ezen ministeriumban szinte statustikár volt.

Nem tagadom, voltak és talán még most is vannak a vasuti hivatalnokok közt külföldiek, kik az ellenségnek örömet szolgálatot tettek. Illyenek állítja elő a közvélemény az üzleti főmérnököt, ki, miként hirdetik, seregünk visszavonulása-
kor árulta volna el ellenséges hajlamát.

Távol legyen, hogy ezen ember védelmére szót emeljek, csak is hiteles uton szerzett tudomás után annyit kívánok megjegyezni, hogy seregünk szállítására a vasutvonat naponként 8—9 menetjövötet tett. A szakértő bizonyosan tudni fogja, hogy az év legrövidebb és ködös napjaiban alig eszközölhetett volna többet egyes nyomon uton a leghőbb hazafiúi buzgalom.

A megbélyegzett hivatalnok talán nem is a vonat hanyag kiállításában, hanem sajtóságos visszatartó modora által, mit a beállott nagy zavarokban sürién érkezett rendeletek halmazá potencirozhatott, elég eszélytelenül árulá el magyar-ellenes hajlamát.

Csak a törvényes vizsgálat derithetné fel a valót.

A gazokat rögtön el kell távolítani. De a veséket nem vizsgálhatjuk, azért azokat is csak tények után kell elítélni. Elítélheti pedig az illető törvényszék, nem a vasuti igazgatóság, sem a közl. ministerium.

Am egyes hivatalnokokat és szolgálkat az igazgatósággal azonosítani nem lehet, hiszen Y ur által az annyira védett gőzhajózási igazgatóság sem felelhet arról, ha egyes hajók kapitányai, miként történt is, az ellenség céljaira játszottak. Ez megtörténhetik akkor is, ha a ministeriumból folyik ki a vállalat kezelése.

Hát Havast, az osztályfőnököt, miért nem sikerült a ministeriumnak kellő korlátok közt tartani?

Különös melegséggel él Y ur a hajógyár társulati igazgatósága irányában.

A lánchid ugymond szolgálatot tett visszavonuló seregünknek, szolgálatot tett az ellenségnek, mert meg volt kötve, és megakadályozni nem lehetett. Épen ugy a gőzhajók. Lefoglalta az ellenség és használta, mert el nem lehet vinni. Annak tehát, hogy Puchner Orsováról a társaság 7 hajóját Oláhországba, Jellachich 12 hajót Eszékre vitt magával, az igazgatóság nem lehet oka, ez neki természetesen legjobban fáj. Ez még nem ok, hogy az igazgatóságot feloszlassuk, a hajógyárt elfoglaljuk és a hajókat elvegyük.

Kérem szépen, hát a vasuti igazgatóság talán áttehette a pest-szolnoki vasutat Debreczenbe? vagy a mozdonykocsikat a Tiszán usztathatta volna le?

A gőzhajókat még inkább el lehetett volna december vége felé a komáromi vár fedezete alá szállítani, miként azokat Jellachich Eszék alá szállítá.

Lássa kegyed, milly részrehajló, és milly elfogultan fogja fel a dolgot!

Kegyed, ha egyenlő őszinte jó szándokkal használja fel okait a vasuti igazgatóság irányában, nem is ama önző hajlammal, millyet a hajógyár társulati igazgatósága mellett tanusít: akkor a vasuti társulati igazgatóságot nem csak pártolni, hanem magasztalni is fogja; mert im ezt Windischgräetz fölözlatá akkor, midőn a gőzhajógyár igazgatóságát társulati működései körében hagyta.

Daczára ezen tisztább s igazságosb nézeteknek Y ur mondja továbbá, hogy a lánchidat és a hajógyárt igazgató derék külföldiek ellen, mig tényleges adat ninesen, hogy hazánk érdekei ellen tettek volna legkisebbet is, nem csak indiscretio, de vétek ellenök lapjainkban rágalmakat szórni.

S hát belszülötteinket, kiknek hazafisága már régtől fogva ismeretes, tényleges adat nélkül szabad-e, nem vétek-e olly éretlen parallelák által gyanusítani, és hazafi érzelmü buzgalmukat beárnyékolni akarni? Kegyed is csak a rosz pap ösvényén tévelyeg.

Azt sem hiszem, hogy Y ur kedves szolgálatot tegyen a ministeriumnak, midőn ellentéttel teljes cikkével a vasuti igazgatóság feloszlatása helyességét és szükségességét illy modorban támogatja. E célra gyengébb cikket képzelni sem lehet.

A közl. minister urnak bizonyosan meglesznek saját okai, miért követett ezen két társulat irányában ellenkező utat. Az okokat ön nem tudja, vagy tudni nem akarja. Ezeket én igen belátom, mikről ha a körülmények ugy igénylik, résztesen szólni fogok.

Addig is tanácslom Y urnak, ne fessegesse ezen kényes kérdést olly igazgatóság irányában, minőnek kezeiben tette le az egész egyesület közbizalma a kormányzást. Mert attól tartok, minél többet erőködik célja mellett: annál többet demonstrál ellene.

Az idő meg szokta érlelni gyümölcseit!

Horváth János,
vasuti műtani bíráló.

Czáfolat Somogyból.

A Marcius 40-ik számában egy kontár festőtől ábrázolt kormánybiztosi mintaképet olvasánk, melly aljas ezéljául tüzte ki, lealacsonyítani egy férfit, kibén egész megyénk, s a haza minden jó érzésü polgára, a tett, süker, s becsület emberét, nem anyira hivatalánál, mint egyéniségéhez kötött hazafi tetteinél fogva tiszteli.

Hijába gunyolja cikkiró a ministeriumot e választás miatt; mert ez, mint alább kitünik, bárha szálla is némelly aristocraticus barlangban titkosan működő férgenek, kiknek ő magát nemtelen eszközükül lealjasítá, de a becsületes tettekben érdemet keresők előtt olly szerencsés választás vala, mellyért az általa bilincseiből kiszabadult Somogy népe áldja istent s hazánk böles kormányzóját, s hogy ezen kinevezést, melly a népérzelemmel találkozott, hálaszavakban, s százezerek aláírása mellett mélyen t. kormányunknak fölíratban meg nem köszönte e megye képviselőt, csupán e fiatal férfi szerénysége tartá vissza. Önnek e ragaszkodást, csak látni elég leendett volna arra: hogy ha a becsületnek legkisebb szikrája lobog ön keblében, a vox populi vox dei, ezen ritka példája alatt, az érdem kisebbités aljas teréről örökre elnémuljon.

N. G. t. kormánybiztosunk kinevezése e motívumát illetőleg, bárha megyénk főjegyzője öntől az elébe vetett keztyüt felemelve eléggé kifejté az okokat, mellyek önt szintolly szerényen, mint méltólag lefegyverzik, de ha mégis a Közlönybe N. G.-ről mondott marezali expeditio, vagy tisztviselői eljárás, szóval hazafi tettek, ön által állított emelkedési lépcső valódiságáról kételkednék, bárha egy nemtelen ezél, s álarcba bujt épés megtámadó azt nem érdemli; az említett expeditión jelen volt egyénnel s egész községekkel a történeteket mindenkor képesek vagyunk bebizonyítani, hivatkozva addig is t. minister Csányi L. akkori zalamegyei k. biztos urra, ki mint akkori tisztviselőnek erélyességét, buzgalmát, érintkezésénél fogva jeles férfihoz illőleg méltányolta. De ha az utóbbi bulletint olvassuk is, nem hogy nagyításoknak tartanók, sőt szemtanuk értesítése folytán, kik nem távolból hallák a fülökbe sugott rágalmakat, de ott valának a baresi jeleneten, mellyen az ön által irigylett fakó kormánybiztosunkat a népélén, élete koczkáztatásával hordozá, meg kell vallani, miszerint már azáltal is, hogy saját élete koczkáztatása meg sínes említve, s megyéje szabadságáért id. fivérével életveszéllyel tett szenvedéseit hallgatással mellőzé — mellyekről hazánk első ministere nyilvánítá: „hogy a forradalmi jelenetek legmeglepőbb eseményei közé tartoznak;“ — szerénység tünik ki jelentése minden sorából, mellyet ön Perczeliesen hangzottaknak nevezhet ugyan, de mindenkor elégséges tények arra, hogy egy valódi érdem ellen áskálódó, s szennyes önérdék miatt sértett károkozás irányában megvetéssel nézzen le a romlott akarat aljas posványába. Nevezheti ön nyeglén ek kormánybiztosunkat, de a becsületes s hazafitetteket méltányló férfiak előtt bebizonyítá e jeles polgártársunk, mikét a kis testben nagy vállalkozási szellem, hazafi áldozatkészség s nagy lélek létezik.

A mi a tisztikar elleni kifogást illeti, melyet ön hibásan teljhatalmu gyakorolhatása végett substituáltaknak nevez, bárha ön tetszését megnyerni, vagy beleegyezését önnek s elvbarátainak k. biztosunk szerencés nem vala, minthogy ön egész általánoságban szólva dicső kivételeket említ; már pedig, még ön fel nem fedezi egyenként, mindenik magát a kivételek közé számítja; elégtételt e tárgyra nézve nem vehetünk, nem is adhatunk, ha ön kibujva álarczából megnevezi az általa sértetteket, bizonyára a leggyengébb is elég erős lesz arra, hogy önt lovagias elégtételre szólítsa; addig pedig becsülete vigasztalását abban találja, hogy ön velük a tisztí székek egyikén sem nyújtózza, csak távulról károg, mert sordida facta pecus totum corrumpit ovile.

A megye jobb része szinte megnyugszik benne, mert mindegyikben, ha gazdag polgárokat nem szemlélhet is, mert nem mindenkeri nyujta a sors mosolygó csókokat, de feltalálja a becsületes polgárt s jó hazafit, kikre a haza vésznapjaiban támaszkodhatik, s alkottattak saját kívánatára s bizalma alapján a népnek, mely feletti j. könyv bizottmányi ülésben meghitelesítettén, az ellen ön aristocrata elvbaráti sem tettek s tehettek kifogást, Czindery-féle villámsujtotta hivatalnokok hatalmukat kezükből kiejtvén, a megye anarchicus helyzetben nem maradhatott, s e tisztí kart az utóbbi ministeri jóváhagyás törvényesítvén, ellenük csak kővezesztett rágalmazó gáncoskodhatott.

Jól tudjuk azt, hogy miért érzik önök a teljhatalom büzeit? mert előbbi tisztviselőink nagyobb részt testben lélekben az aristocrata teremtényei valának, — k. biztosunk pedig előhívta a polgári becsületességet kis alacsony házakból is a megye s haza szolgálatára — hát ez nem rendén van! vagy ön s elvrokonai szerint vagyont, hast s házat kell a hivatalpolczra ültetni? ugy szegény megyénk jaj lenne néked! egy kis osztrák csapat még, s 50 évig le nem vetendenéd saját erőd által a Burics-jármot!

S higye meg ön, hogy Somogyban csak azok nem találhatják hon magukat, kik a hazát Czindery-féle időkben elárulták, vagy kiknek jobban tetszett egy hazaáruló hatalom alatt görnyedni, mint egy igénytelen de érdemdus polgár ernyedetlen munkássága mellett ez által a zsarnokság elől megszabadított megyét a szabadság törvény szabad ösvényén haladva látni egy nagy jövő felé.

Panaszt emelt ön a híres somogyi democrata ősz férfiakért is, ha őrizet alá tétettek, ugy bizonyosan nem azok sorába tartoznak, kik a szabadság elveit védelmezték, de azért, mert a köz édes anyja keblébe Czindery alatt tört döfni nem átalálak, jelenleg sem átalallanak titkos hazaelleni csel-szövényeket egész ministeriumig vinni, csak hogy hazaárulási gyalázatjukat elpalástolhassák, s kiknek, ha előbbi kormányzójuk egy levelét kitarjuk a közönség előtt, kitünik, miként fejtől kezdve nem valának egyebek, mint czégéres gaz árulók, Cz—dy aljas czimborái.

S azért mi a kormányánál, melynek ugy is tömérdek gondjai vannak, illy megyénkre nézve

szerencsétlen következtési kérelemmel nem alkalmatlankodunk; — de kormánybiztosunk meghagyásáért sem esdeklünk, mert tudjuk, hogy bölcsőbb, sem hogy pletykarágalmából, ne tettekből ítélne a férfit, — de a czikkiró roppant fontosságú figyelmeztetése miatt is nyugodtak vagyunk, mert „ebugatás nem hallik mennyországba.“

Journalistai ijesztő rémeitől sem irtózkodunk, mert ha ön journalistai éles fogaival tovább is harapózik, ellenébe elég ráspolylyal birunk, — s méltatlan megtámadásai ellen tettekkel felelünk, — s az igazság mennykőütésnél nehezebb argumentumaival kergetendjük vissza gonosz lelkesége sötét barlangjába.

Török József,
Sárközy Sándor s többen.

Szarvas junius 14-kén 1849.

Szarvas városa polgármestere, szállok az urhoz!

Bizonyosan fogja ön tudni, hogy az ország részéről maholnap ötvenezer ujoncznak kell kiállítva lenni. A haza polgárai mindenütt sietnek harczképes ifjaikat zászlóink alá gyűjteni; csak Szarvas városa késik még untalan, Szarvas városa, melynek lakosságát hazafiatlansággal épen nem vádolhatni. Itt hát a hiba csak azon hivatalnokban lehet, kire az ujonczok kiállítása bizva van.

Ezen hivatalnok pedig ön.

Önt a népnek határtalan bizalma emelé egy év előtt polgármesteri hivatalába; s ön ezen bizalommal már a tavalyi ujonczozáskor is csunyan visszaélt s visszaélni akar most is.

De ön olly ügyes és emberismerő Protheus, hogy a körülugó nehéz vádak alól mindenkor kisiklik, és minden embernek olly pofát tud mutatni, millyen épen kívántatik.

Nem akarunk tehát önnel hosszabban értekezni; csak a következő két kérdésre szeretnők választát hallani:

1-szor: Honnan van az, hogy Szarvason ez idén sehogy sem megy az ujonczozás?

2-szor: Honnan van az, hogy Szarvason tavaly a szegény emberek fiai, habár a szükséges évszámon már nagyon is tul voltak, elhurczoltattak, több gazdag embernek fiai pedig, habár épen rájuk esett a katonáskodás kötelessége, szépen itthon maradtak s még most sem indittatnak ki?

Vagy talán azt gondolja polgármester ur, hogy a hazának sokkal kisebb szüksége van katonára, mint önnek — pénzre?

R.

H I R D E T É S E K.

21. 3-3
Wittmayer Antal, Lipót és Károly testvérek nevének **Várad**y-rai megmagyarosítása czennel hírül adatik.

24

3-1

Bécsből érkező

legújabb hölgy- és férfikelméssel ajánlkozik Krajcsovic János a német színház épületében.

25

7-1

Balassovits K.

zongoráit mind vevésre, mind hónapos bérlésre ajánlja. Tára van a váczi uton Dischér-féle házban 1388. sz. a. 3-ik emeletben.

26

3-1

Egy nevelő,

ki egyszersmind a zongorában vagy franczia nyelvben, ha lehet mind a két szakban alapos oktatást adni képes, kerestetik. Bővebb tudomást szererezhetni Erdősi ügyvéd urnál, Pesten, halpiazcon 112-dik sz. a. 2-dik emeletben.

17.

3-3

Haszonbér.

Pécel helységben 119 hold majorsági föld s erdőből álló birtok, lakházzal, melyben 8 szoba s 2 konyha, s udvarán 7 lóra, 6 tehénre és 24-30 ökörre istálló, 2 kocsiszin, borház s más gazdasági épületek, 7 hold gyümölcsös, zöldséges és lóherés kerttel, folyó évi Szent Mihály naptól 3 évre haszonbérbe kiadandó, s a jelenleg üres lakházba azonnal be lehet költözni. Értekezhetni Pécelen Fáy György urnál, Pesten Luka Ferencz ügyvédnél Magyarutca 525. sz. a.

Nemzeti

színház.

Pest, csütörtökön, junius 21-kén, 1849.

VICOMTE LETORIERES.

Vigjáték 3 felv. Bayard és Dumanoir után Somolki.

Rendező: Szentpéteri.

Személyek:

Vicomte Letorieres —	Komlóssi Ida.
Soubise, herceg —	Szilágyi Sánd.
Soubise, hercegnő —	Hubenainé.
Hugeon Tibullus Menelaus báró	Szerdahelyi.
Hermina, nővére —	Bulyovszkiné.
Desperrieres, ügyvéd és hites jegyző —	Szentpéteri.
Veronika, testvérhuga —	Miskolczy J.
Pomponius, Letorieres nevelője	Szilágyi Pál.
Grevin, szabómester —	Telepi.
Genovéva, neje —	Szathmáriné.
Órhadnagy —	Balácsi.

Történethely: az első felvonásban Páris, a 2-ban Chasauban Desperrieres háza, a 3-ban Marliban Soubise hercegnő terme.

Kezdete 7 órakor, vége 9-kor.